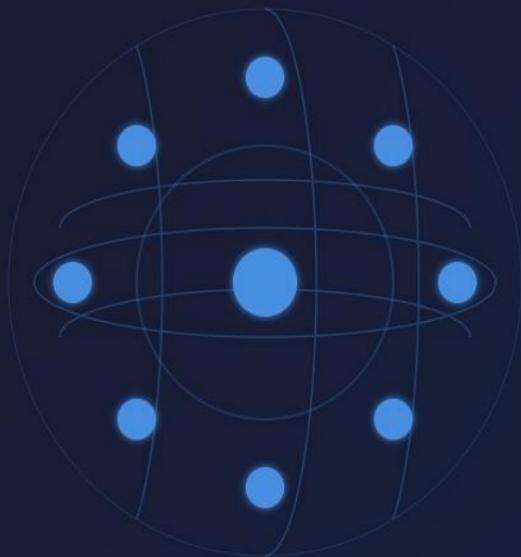

Jordens förvaltare

Naturliga steg mot
en blomstrande värld

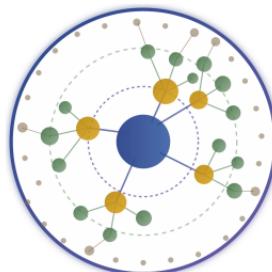

Björn Kenneth Holmström

BJÖRN KENNETH HOLMSTRÖM

Jordens förvaltare

Naturliga steg mot en blomstrande värld

First published by Global Governance Frameworks 2025

Copyright © 2025 by Björn Kenneth Holmström

Björn Kenneth Holmström asserts the moral right to be identified as the author of this work.

Björn Kenneth Holmström has no responsibility for the persistence or accuracy of URLs for external or third-party Internet Websites referred to in this publication and does not guarantee that any content on such Websites is, or will remain, accurate or appropriate.

Designations used by companies to distinguish their products are often claimed as trademarks. All brand names and product names used in this book and on its cover are trade names, service marks, trademarks and registered trademarks of their respective owners. The publishers and the book are not associated with any product or vendor mentioned in this book.

None of the companies referenced within the book have endorsed the book.

First edition

ISBN: 978-91-991055-3-6

This book was professionally typeset on Reedsy.

Find out more at reedsy.com

Contents

<i>Dedikation</i>	iv
<i>Förord</i>	v
<i>Introduktion: Separationens illusion</i>	viii
Kapitel 1: Separationens myt	1
Kapitel 2: Grundstenarna för ett nytt styre	5
Kapitel 3: Decentraliserad Auktoritet	9
Kapitel 4: Radikal Transparens	11
Kapitel 5: Resursrättsvisa	13
Kapitel 6: Miljöförvaltning	15
Kapitel 7: Kulturell Suveränitet	17
Kapitel 8: Teknologisk Demokrati	19
Kapitel 9: Gemensam Säkerhet	21
Kapitel 10: Mänsklig Blomstring	23
Kapitel 11: Att bygga broarna	25
Kapitel 12: Den ekonomiska motorn	27
Kapitel 13: Fördraget för vårt enda hem	29
<i>Epilog: Från Vision till Arkitektur</i>	31
<i>Bilaga A: GGF-Arkitekturen</i>	33
<i>Bilaga C: Fördraget för vårt enda hem</i>	38
<i>Bilaga B: Fallstudie – TAK-404</i>	44
<i>Bilaga D: Ordförklaringar & Begrepp</i>	50

Dedikation

Till framtidens arkitekter, som vet att ritningarna vi behöver ännu inte är ritade.

Förord

Jag minns ett specifikt ögonblick i Baskien. Jag satt på en klippa vid en flod, med solen mot ryggen och ljudet av strömmande vatten i öronen. Det var inte bara en känsla av frid; det var en känsla av sammanhang. Av att *passa in*.

I den stunden fanns ingen separation mellan mig och systemet omkring mig. Jag var inte en ”betraktare” av naturen, utan en del av dess process.

Sedan återvände jag till staden. Till skärmarna, till aviseringarna, till den ständiga, malande oron över en värld som verkar vara i krig med sig själv. Kontrasten var fysisk. Det kändes som att dra ur en kontakt.

Denna bok föddes ur det glappet.

Vi lever i en tid av paradoxer. Vi har aldrig haft mer data, men vi verkar ha mindre visdom. Vi har teknologin för att lösa våra mest akuta problem – från energiförsörjning till matproduktion – men vi saknar de *samordningsmekanismer* som krävs för att implementera dem.

Vi försöker styra en planetär civilisation med verktyg som designades för 1700-talets nationalstater.

Resultatet är vad vi ser omkring oss: en polykris. Klimatförändringar, skenande ojämlikhet, demokratisk erosion och den existentiella risken (och möjligheten) med artificiell intelligens. Dessa är inte isolerade problem. De är symptom på ett systemfel i hur vi fattar beslut, hur vi fördelar resurser och hur vi definierar värde.

En dialog mellan mänskliga och maskin

Denna bok är i sig ett experiment i den sorts samarbete den förespråkar. Den är inte skriven i isolering. Den är resultatet av en djupgående dialog mellan mänsklig intuition och artificiell intelligens.

Jag har använt avancerade språkmodeller – inte för att ersätta tänkandet, utan för att utvidga det. AI har fungerat som en kognitiv byggställning, vilket har gjort det möjligt att hålla och syntetisera en nivå av systemisk komplexitet som hade varit svår att hantera för en ensam biologisk hjärna.

Detta är inte en bok skriven *av* en AI, utan *med* en AI. Det är en demonstration av hur vi kan använda teknologi för att förstärka vår mänskliga förmåga till överblick och insikt, snarare än att låta den distrahera oss.

Kartan vi ska utforska

Boken är uppdelad i tre delar:

- **Del I: Diagnosen.** Här utforskar vi varför våra nuvarande system misslyckas. Vi tittar på “separationens illusion”

och hur kortsiktiga incitament låser fast oss i destruktiva mönster.

- **Del II: Principerna.** Här skisserar vi grunden för en ny styrning. Vi introducerar begrepp som *Adaptiv Universell Basinkomst* (AUBI), radikal transparens och planetär förvaltning.
- **Del III: Vägen framåt.** Detta är inte en utopi, utan en strategi. Vi tittar på hur vi kan bygga broar från där vi är idag till dit vi behöver komma, genom parallella institutioner och teknologisk demokrati.

En inbjudan

Att läsa denna bok är att kliva in i en byggarbetsplats. Ritingarna är framtagna, grunden är lagd, men katedralen är inte byggd.

Jag erbjuder inte en färdig dogm, utan ett ramverk för tänkande och handlande. Syftet är att ge dig, läsaren, verktygen för att se bortom dagens politiska och ekonomiska lösningar och börja föreställa dig – och bygga – de strukturer som en mogen, planetär civilisation kräver.

Vi står vid ett vägskäl. Den gamla världen fungerar inte längre, och den nya är ännu inte född.

Det är upp till oss att vara barnmorskorna för det som kommer härnäst.

Björn Kenneth Holmström Stockholmsområdet, 2025

Introduktion: Separationens illusion

Föreställ dig att du ser jorden från rymden.

Det första som slår dig är inte vad som finns där, utan vad som saknas. Det finns inga linjer. Inga färgkodade kartor. Inga gränser som skär genom skogar eller delar upp hav. Det du ser är ett enda, sammanhängande system: moln som driver över kontinenter utan pass, floder som rinner genom dalar utan att bry sig om territorier, och en atmosfär som vi alla andas.

Det är en enda, bräcklig organism som svävar i mörkret.

Men zooma in, ner till marknivå, och en annan verklighet tar form. Här är världen uppstyckad. Vi har byggt en civilisation baserad på idén att vi är separata – separata från naturen, och separata från varandra. Vi har dragit osynliga linjer i sanden och sagt: ”Det här är mitt, och det där är ditt.”

I århundraden fungerade denna modell någorlunda väl. Nation-alstaten, en uppfinding från 1600-talet, skapade ordning och stabilitet i en kaotisk värld. Den lät oss organisera samhället, bygga ekonomier och skydda medborgare.

Men världen har förändrats.

De utmaningar vi står inför idag respekterar inte våra linjer i sanden. Koldioxid stannar inte vid tullen. En pandemi ber inte om visum. Artificiell intelligens existerar i molnet, bortom nationell lagstiftning. Finansiella kriser sprider sig genom det globala nervsystemet på millisekunder.

Vi befinner oss i ett glapp. Vår verklighet har blivit planetär, men vår styrning har förblivit provinsiell.

Glappet mellan problem och verktyg

Vi försöker navigera en hyper-sammankopplad värld med en karta ritad för segelfartyg.

Våra nuvarande institutioner – FN, Världsbanken, IMF – skapades i efterdyningenarna av andra världskriget. De designades för att hantera relationer mellan stater, inte för att förvalta en planet. De bygger på diplomati och konsensus i en tid som kräver snabba, systemövergripande beslut.

Resultatet är en global förlamning. När vi behöver handla kollektivt för att rädda vårt klimat, fastnar vi i nationella egenintressen. När vi behöver reglera teknologier som kan omforma mänskligheten, tävlar vi om vem som kan utveckla dem snabbast.

Detta är inte ett misslyckande av god vilja. Det är ett systemfel.

Vi spelar ett nollsummespel i en värld där vår överlevnad hänger på om vi kan byta till ett samarbetspel. Om en del av båten sjunker, sjunker hela båten. Det finns inga livbåtar för enskilda

nationer i en biosfär som kollapsar.

En ny arkitektur

Denna bok är ett förslag till en ny ritning.

Den handlar inte om att avskaffa nationer eller skapa en totalitär världsregering. Det vore både omöjligt och oönskat. Den handlar om att bygga ett nytt lager av *förvaltning* – en arkitektur som sitter ovanpå och vid sidan av våra nuvarande system, designad specifikt för att hantera de problem som är för stora för någon enskild nation att lösa.

Vi kallar detta för **Global Governance Frameworks**.

Det är en vision om ett styre som är:

- **Decentraliserat:** Beslut fattas så nära människan som möjligt, men koordineras globalt.
- **Transparent:** Radikal öppenhet i resursflöden och beslutsfattande för att bygga tillit.
- **Regenerativt:** System designade för att återställa biosfären, inte bara utvinna från den.

I de följande kapitlen kommer vi att utforska hur detta kan se ut i praktiken. Vi kommer att titta på hur vi kan finansiera en global basinkomst för att utrota fattigdom, hur vi kan använda AI för att skapa objektivare beslutsunderlag, och hur vi kan skydda vår gemensamma atmosfär genom bindande, planetära lagar.

Detta kan låta som en utopi. Men alternativet – att fortsätta som vi gör, att hoppas att 1900-talets verktyg ska lösa 2000-talets kriser – är inte realism. Det är vårdslöshet.

Vi har teknologin. Vi har resurserna. Vi har kunskapen.

Det enda vi saknar är systemet för att föra samman dem.

Låt oss börja bygga det.

Kapitel 1: Separationens myt

Varför våra nuvarande system misslyckas

Kärnan i vår civilisatoriska kris är inte teknisk, och den är inte heller en fråga om resursbrist. Det är en perceptionskris.

Vi har byggt våra lagar, våra ekonomier och våra institutioner på en grundläggande missuppfattning: att människan står utanför naturen, och att nationer kan existera oberoende av varandra. Vi kallar detta för **Separationens myt**.

Denna myt berättar för oss att jaget slutar vid huden. Att nationens intresse slutar vid gränsbommen. Att ekonomin är en maskin som fungerar oberoende av biosfären.

Under en lång tid var detta en användbar fiktion. Den lät oss fokusera, specialisera oss och bygga en industriell civilisation. Men nu har fiktionen blivit ett hot mot vår existens.

Den biologiska verkligheten kontra den politiska kartan

Om du tittar på en politisk karta över världen ser du en mosaik av distinkta färger. Varje färg representerar en suverän enhet, en ”svart låda” av makt och lagstiftning. Inom dessa läror försöker vi optimera för nationell BNP, nationell säkerhet och nationella intressen.

Men om du lägger en karta över **biologiska system** ovanpå den politiska, ser du något helt annat.

Du ser atmosfäriska floder som transporterar fukt från tropikerna till polerna. Du ser migrationsrutter för fåglar och valar som spänner över dussintals nationer. Du ser grundvattenreservoarer som sträcker sig under fientliga gränser.

Verkligheten är att jorden inte har några vattentäta skott.

- När Brasilien hugger ner regnskogen, förändras regnmönstren i USA:s mellanvästern.
- När Kina eldar kol, stiger havsnivån i Bangladesh.
- När en marknad kraschar på Wall Street, svälter barn i Östafrika.

Vi försöker styra ett integrerat system med fragmenterade verktyg. Det är som att försöka köra en bil där fyra olika personer styr var sitt hjul, utan att prata med varandra. Det spelar ingen roll hur skicklig varje förare är; bilen kommer att krascha.

Allmänningens tragedi på planetär skala

Resultatet av denna fragmentering är vad ekologer kallar ”allmänningens tragedi”, men på en skala vi aldrig tidigare skådat.

I ett system av konkurrerande nationalstater är det ”rationellt” för varje enskild aktör att maximera sin egen utvinnning och externalisera sina kostnader. Om ett land inför en koldioxid-skatt för att rädda klimatet, riskerar det att företag flyttar till grannlandet som inte har någon skatt.

Detta skapar en **kapplöpning mot botten**.

Ingen enskild nation vill förstöra planeten. Men systemets logik tvingar dem att prioritera kortsiktig ekonomisk överlevnad framför långsiktig ekologisk stabilitet. Vi är fångade i en fälla av vår egen design.

Från Ego till Eco

Att lösa polykrisen kräver mer än nya policyer. Det kräver ett skifte i medvetande – en övergång från ett **Ego-system** till ett **Eco-system**.

- **Ego-systemet** frågar: ”Hur kan jag maximera min del av kakan?”
- **Eco-systemet** frågar: ”Hur kan vi vårdar helheten så att kakan fortsätter att existera?”

Detta är inte en vädjan om altruism. Det är en insikt om ren

överlevnad. I ett slutet system som jorden är altruism och egenintresse samma sak, bara sett i olika tidsperspektiv. Att skada helheten är att skada sig själv.

Behovet av en ny arkitektur

Om problemet är strukturellt måste lösningen också vara det.

Vi kan inte förvänta oss att 190 stycken separata nationer spontant ska synkronisera sig genom handslag och lösa löften. Vi behöver en **arkitektur för samordning**. Vi behöver institutioner som är designade för att representera helheten – biosfären, mänskligheten och framtida generationer.

Detta är syftet med *Global Governance Frameworks*.

Vi behöver inte en världsregering som detaljstyr våra liv. Vi behöver ett globalt förvaltningslager som sätter de yttre ramarna för vår kollektiva aktivitet – som skyddar våra gemensamma tillgångar (atmosfären, haven, digitala sanningen) och säkerställer att alla människor har en grundläggande trygghet.

När vi slutar se världen genom separationens lins, förändras allt.

Gränser blir inte murar, utan membran. Ekonomi blir inte en tävling om utvinning, utan en metod för cirkulation. Och politik blir inte en kamp om makt, utan ett arbete för förvaltning.

Det är dags att lägga undan den gamla kartan. Territoriet har förändrats, och vi måste förändras med det.

Kapitel 2: Grundstenarna för ett nytt styre

Principer för en planetär civilisation

Om vi accepterar att våra nuvarande system är byggda på en föråldrad karta, vad ska vi då rita på den nya? Vi kan inte bara riva ner det gamla; vi måste bygga det nya med precision.

En hållbar global arkitektur kan inte bygga på tvång eller en centraliserad ”världsregering”. Historien har visat oss farorna med maktkoncentration. Istället måste vi bygga ett system som efterliknar naturen själv: distribuerat, resilient och sammankopplat.

Här är de fyra grundpelarna för *Jordens förvaltare*.

1. Polycentrisk styrning och subsidiaritet

Den första principen är att makt ska utövas på många platser samtidigt, inte från en enda tron.

Vi kallar detta för **polycentrisk styrning**. Det innebär att vi har olika lager av beslutsfattande som överlappar och komplet-

terar varandra, snarare än en strikt hierarki.

Detta hänger samman med principen om **subsidiaritet**: besluta alltid fattas på den *lägsta möjliga effektiva nivån*.

- Frågor om hur en lokal skog ska skötas bör beslutats av dem som bor där.
- Frågor om hur mycket koldioxid atmosfären tål måste beslutats globalt, eftersom atmosfären är en odelbar helhet.

Vårt nuvarande system misslyckas åt båda hållen: det låter globala marknadskrafter krossa lokala samhällen (för centralisering), samtidigt som det låter enskilda nationer sabotera det globala klimatet (för fragmenterat). Det nya systemet måste skydda det lokala självbestämmendet *och* det globala ansvaret samtidigt.

2. Radikal transparens och öppen data

I en värld av komplexitet är hemlighetsmakeri ett gift. För att kunna samordna oss behöver vi en gemensam, pålitlig bild av verkligheten.

Den nya arkitekturen kräver **radikal transparens**. Inte bara ”öppna böcker”, utan realtidsdata om planetens vitala funktioner. Vi behöver veta exakt var koldioxid släpps ut, var resurser utvinns och var pengar flödar.

Tänk dig ett ”planetärt nervsystem” – ett nätverk av sensorer och blockkedje-teknik som gör det omöjligt att gömma miljöbrott eller korruption. När informationen är fri, kan tillit byggas inte på blinda löften, utan på verifierbara fakta.

3. Allmänningarnas rätt (The Commons)

Vissa saker tillhör oss alla. Luften vi andas, haven som reglerar vårt klimat, och den samlade mänskliga kunskapen. Dessa är våra **allmänningar**.

I vårt nuvarande ekonomiska system behandlas allmänningarna ofta som gratis resurser att plundra, eller som soptippar för våra restprodukter.

Den nya arkitekturen måste juridiskt och ekonomiskt erkänna allmänningarna som egna entiteter med rättigheter.

- Ingen har rätt att privatisera atmosfären genom att förorena den gratis.
- De som drar nytta av allmänningen måste betala till den.

Detta skiftar ekonomin från *utvinnning* (att ta värde från helheten) till *förvaltning* (att bygga värde för helheten).

4. Regenerativ rättsvisa

Slutligen måste systemet vara **regenerativt**. Det räcker inte längre att vara ”hållbar” – att göra noll skada. Vi har redan skadat biosfären så djupt att vi måste aktivt reparera den.

Ett rättvist system fördelar inte bara resurser; det fördelar ansvaret för läkning. De som har dragit störst nytta av den gamla, utvinnande ekonomin har ett proportionellt ansvar att finansiera övergången till den nya.

Detta handlar inte om straff, utan om balans. Det är en investering i vår gemensamma framtid. Genom mekanismer som *Sovereign Debt Transformation* (omvandling av statsskuld till regenerativa åtaganden) kan vi vända gamla skulder till nya tillgångar för planeten.

Ritningen tar form

Dessa fyra principer – Polycentrisk styrning, Radikal transparens, Allmänningarnas rätt och Regenerativ rättsvisa – utgör hörnstenarna i *Global Governance Frameworks*.

De är inte abstrakta ideal. De är designkriterier. Varje institution vi föreslår, varje mekanism vi beskriver i denna bok, måste klara testet mot dessa principer.

Om vi bygger på denna grund kan vi skapa en civilisation som inte bara överlever 2000-talet, utan som blomstrar i det. En civilisation som är värdig namnet *Jordens förvaltare*.

Kapitel 3: Decentraliserad Auktoritet

Makt närmast människan

I den gamla världens arkitektur flödade makt uppåt. Vi byggde pyramidér där de många längst ner lydde de få på toppen. Detta fungerade när information rörde sig långsamt och världen var enkel.

Idag är den modellen en flaskhals.

När en skogsbrand bryter ut eller en lokal ekonomi kollapsar, har vi inte tid att vänta på tillstånd från ett huvudkontor tusen mil bort. Centraliserade system är för långsamma, för tröga och för okunniga om lokala förhållanden för att hantera 2000-talets kriser.

Principen om **Decentraliserad Auktoritet** vänder på pyramidén.

Det handlar inte om anarki. Det handlar om en strikt tillämpning av *subsidiaritet*. Varje beslut ska fattas på den lägsta möjliga nivå som har kompetens att hantera det.

- **Lokala frågor** (hur en skola drivs, hur en park utformas) stannar lokalt.
- **Globala frågor** (koldioxidbudgetar, pandemihantering) samordnas globalt.

Detta skapar ett system som är både robust och flexibelt. Lokala samhällen får tillbaka sin agens – sin ”rådighet” över sina egna liv. De slutar vara passiva mottagare av order och blir aktiva förvaltare av sin del av världen.

Globalt styre handlar inte om att ta makt från det lokala. Det handlar om att skapa skyddsvallar så att det lokala kan blomstra i fred, skyddat från globala rovdjursbeteenden.

Kapitel 4: Radikal Transparens

Tillit genom insyn

I ett system där makt är centraliserad, är information en valuta som hoardas. ”Kunskap är makt”, och därför hålls den hemlig. Detta skapar korruption, misstro och ineffektivitet.

I ett decentraliserat nätverk är information istället blodet som syresätter systemet. Om delarna ska kunna agera intelligent måste de veta vad som händer i helheten.

Vi föreslår en övergång till **Radikal Transparens**.

Detta innebär att governance-systemet fungerar som ett glashus.

- **Resursflöden:** Vartenda öre av offentliga medel och globala fonder ska kunna spåras i realtid på en offentlig blockkedja.
- **Beslutsprocesser:** Algoritmer och beslutskriterier ska vara öppen källkod. Vi kan inte låta ”svarta lådor” styra våra liv.
- **Ekologiska data:** Planetens hälsotillstånd ska inte vara en

JORDENS FÖRVALTARE

statshemlighet eller företagshemlighet. Det är allmännings egendom.

När insyn är standardinställningen förändras incitamenten. Korruption blir inte bara olagligt, utan *omöjligt* att dölja. Tillit byggs inte på karisma, utan på verifierbar sanning.

Kapitel 5: Resursrättvisa

Från välgörenhet till delägarskap

Vårt nuvarande ekonomiska system bygger på en bisarr paradox: vi privatiserar vinsterna från jordens resurser, men vi socialisera kostnaderna för dess förstörelse.

När ett företag utvinner olja eller mineraler, berikar det aktieägarna. När utvinningen förgiftar grundvattnet eller destabilisera klimatet, får allmänheten betala notan.

Principen om **Resursrättvisa** korrigera denna obalans genom en enkel sanning: **Jorden är en allmänning.**

Ingen människa skapade oljan, marken eller atmosfären. Därför har ingen människa moralisk rätt att ensam profitera på dem, än mindre förstöra dem gratis.

Vi föreslår en modell där utvinning och användning av gemensamma resurser beläggs med en avgift – en ”hyra” till allmänheten. Dessa intäkter går inte till att göda en statlig byråkrati, utan delas ut direkt till medborgarna som en **Global Basinkomst** (eller *Citizen's Dividend*).

JORDENS FÖRVALTARE

Detta är inte omfördelning av skatt. Det är utdelning av vinst från ett gemensamt ägande. Det förvandlar varje människa från en ”konsument” till en delägare i planetens välstånd. Det消除erar extrem fattigdom inte genom välgörenhet, utan genom rättighet.

Kapitel 6: Miljöförvaltning

Naturen som juridisk person

Under årtusenden har västerländsk lagstiftning behandlat naturen som ”egendom” – döda ting som existerar enbart för mänskligt bruk. Ett träd har inga rättigheter förrän det blir virke. En flod har inget värde förrän den blir vattenkraft.

Detta synsätt är inte bara moraliskt bankrott; det är vetenskapligt felaktigt. Vi är inte separerade från biosfären; vi är inbäddade i den.

Principen om **Miljöförvaltning** (Environmental Stewardship) kräver att vi erkänner naturens inneboende rättigheter.

- **Juridisk personstatus:** Ekosystem, floder och arter måste ha laglig rätt att existera, frodas och regenerera sig.
- **Förvaltarskap:** Människans roll skiftar från ”ägare” till ”förvaltare”. Vi har rätt att bruka jorden, men skyldighet att lämna den i bättre skick än vi fann den.
- **Planetära gränser:** All ekonomisk aktivitet måste hålla sig inom de fysiska gränser som vetenskapen identifierat för att hålla jorden beboelig.

JORDENS FÖRVALTARE

När vi ger naturen en röst i våra domstolar och styrelserum, slutar vi såga av grenen vi sitter på. Vi börjar bygga en civilisation som samarbetar med livets väv, istället för att föra krig mot den.

Kapitel 7: Kulturell Suveränitet

Mångfald som immunförsvar

Globalisering har hittills varit en homogeniserande kraft. Samma butikskedjor, samma arkitektur, samma algoritmer som formar våra tankar. Vi rör oss mot en global ”monokultur”.

Inom jordbrukssektorn vet vi att monokulturer är effektiva på kort sikt, men livsfarliga på lång sikt. En enda sjukdom kan slå ut hela skörden. Samma sak gäller civilisationer.

Principen om **Kulturell Suveränitet** handlar om att skydda den mänskliga mångfalden som ett systemiskt värde.

Vi behöver en global struktur som är ”tunn” på toppen men ”tjock” på botten.

- **Det globala lagret** ska vara minimalistiskt: det hanterar enbart existentiella risker och planetära gränser.
- **Det lokala lagret** ska vara maximalistiskt: det ger utrymme för unika språk, traditioner, lagar och levnadssätt att blomstra.

JORDENS FÖRVALTARE

Detta är inte nationalism. Det är bioregionalism och kulturell evolution. Vi behöver olika samhällen som testar olika lösningar på livets problem. När vi standardiseringar kulturen, stänger vi av mänsklighetens kollektiva innovationsmotor. Vi behöver rätten att vara olika, för att tillsammans bli resilienta.

Kapitel 8: Teknologisk Demokrati

AI i allmänhetens tjänst

Teknologi är inte neutral. Den bär på värderingarna hos dem som bygger den. Just nu byggs vår mest kraftfulla teknologi – artificiell intelligens – för att maximera engagemang (klick) och vinst, inte mänskligt välmående eller sanning.

Om vi låter privata intressen ensamrätt på AI, riskerar vi att skapa en digital feudalism där några få ”teknologiska herrar” styr över en kognitiv underklass.

Principen om **Teknologisk Demokrati** kräver att vi behandlar digital infrastruktur som en allmänning.

- **Öppen källkod:** Koden som styr våra samhällen måste vara granskningsbar av medborgarna.
- **Kognitiv suveränitet:** Vi måste ha rätten att skydda våra hjärnor från manipulativa algoritmer. Uppmärksamhet är en mänsklig rättighet, inte en råvara.
- **AI som förvaltare:** Vi bör rikta AI mot våra svåraste problem – resursfördelning, klimatmodellering, logistik – snarare än mot övervakning och reklam.

JORDENS FÖRVALTARE

Vi ska inte vara rädda för teknologin, men vi måste äga den gemensamt. AI kan vara verktyget som gör planetär förvaltning möjlig, men bara om den programmeras med syftet att tjäna biosfären, inte extrahera från den.

Kapitel 9: Gemensam Säkerhet

Från kapprustning till samarbete

Idag spenderar världen biljoner dollar årligen på militär upprustning. Vi bygger vapen för att skydda oss mot varandra, samtidigt som de verkliga hoten – klimatkollaps, pandemier, ekosystemdöd – ignoreras våra gränser och hånar våra arméer.

Detta är en felallokering av resurser som gränsar till vansinne.

Principen om **Gemensam Säkerhet** bygger på insikten att i en sammankopplad värld går det inte att vara säker *från* sina grannar, bara säker *med* dem.

Vi föreslår en stevigt övergång:

1. **Planetär polisverksamhet:** En legitim, internationell styrka med mandat att stoppa folkmord och aggression, vilket minskar behovet av nationella försvarsmakter.
2. **Fredsutdelning:** De resurser som frigörs från militären omdirigeras till *Global Security & Exploration Trust* (GSET) – en fond för att bekämpa de verkliga hoten mot mänskligheten: fattigdom och miljöförstöring.

JORDENS FÖRVALTARE

Sann säkerhet kommer inte från en större mur. Den kommer från en stabil biosfär och grannar som inte är desperata.

Kapitel 10: Mänsklig Blomstring

Utbildning för en ny tid

Vad är målet med allt detta? Varför bygga dessa strukturer?

Målet är inte bara överlevnad. Målet är **Mänsklig Blomstring**.

Vårt nuvarande system är optimerat för att producera konsumenter och arbetare. Men i takt med att AI tar över rutinarbete och planetära gränser sätter stopp för överkonsumtion, måste vi omdefiniera vad det innebär att vara mänskliga.

Vi behöver ett utbildningssystem och en kultur som prioriterar:

- **Systemtänkande:** Förmågan att se helheter och samband.
- **Emotionell intelligens:** Förmågan att hantera konflikter och bygga relationer.
- **Inre utveckling:** Förmågan att hitta mening och syfte bortom materiell ackumulation.

Detta är den ”gula” kompetensen. Vi måste gå från att utbilda mänskor till att bli kuggar i en maskin, till att bli arkitekter av sin egen tillvaro.

JORDENS FÖRVALTARE

När vi säkrar den materiella grunden genom basinkomst och den ekologiska grunden genom förvaltning, frigör vi den enorma outnyttjade potentialen hos åtta miljarder människor. Det är den ultimata resursen.

Kapitel 11: Att bygga broarna

Strategin för systemskifte

Hur går vi från en värld styrd av 190 konkurrerande nationalstater till ett system av planetär förvaltning?

Det största misstaget vore att försöka riva ner de nuvarande strukturerna över en natt. Det skulle leda till kaos, inte ordning. Men det är lika naivt att tro att de gamla institutionerna – tyngda av byråkrati och särintressen – kan reformera sig själva tillräckligt snabbt.

Vår strategi bygger på **Parallelala Strukturer**.

Som futuristen Buckminster Fuller sa: *“Du ändrar aldrig saker genom att bekämpa den befintliga verkligheten. För att ändra något, bygg en ny modell som gör den befintliga modellen omodern.”*

Vi bygger det nya systemet *bredvid* det gamla.

- Vi etablerar **Bioregionala Zoner (BAZ)** som testbäddar för lokalt självstyre och regenerativ ekonomi.
- Vi skapar **Globala Råd** för specifika frågor (som AI-

säkerhet eller havsmiljö) som opererar med högre effektivitet och transparens än FN.

- Vi lanserar **digitala valutor** (som Hearts/Leaves) som värderar omsorg och ekologi, och låter dem samexistera med den gamla fiat-ekonomin.

När dessa nya strukturer bevisar sin överlägsenhet – när de levererar mer trygghet, bättre livskvalitet och stabilare miljö – kommer människor och resurser att migrera till dem. Det är en evolutionär övergång, inte en revolutionär.

Kapitel 12: Den ekonomiska motorn

Finansiering av övergången

En vision utan finansiering är en hallucination. Hur betalar vi för en global basinkomst, storskalig naturrestaurering och omställningen av våra energisystem?

Svaret ligger inte i att beskatta arbete hårdare, utan i att beskatta **flöden och friktion**.

Vårt nuvarande system tillåter enorma värden att läcka ut ur den reala ekonomin till den spekulativa finanssektorn. Vi föreslår en **Global Transaktionsskatt** på högfrekvenshandel och spekulativa kapitalflöden. En bråkdel av en procent på dessa biljarder dollar räcker för att finansiera *Global Commons Fund*.

Dessutom måste vi ta itu med den globala skuldkrisen. Många nationer är idag tvungna att skövla sina naturresurser bara för att betala räntor på gamla lån.

Vi introducerar **Sovereign Debt Transformation Protocol**. Istället för att betala ränta till banker, omvandlar nationer

JORDENS FÖRVALTARE

sina skulder till åtaganden att återställa sina egna ekosystem. Skulden stryks i takt med att skog planteras, korallrev skyddas och koldioxid binds.

Vi vändar det finansiella systemet från att vara en utsugningsmekanism till att bli en investeringsmotor för planeten.

Kapitel 13: Fördraget för vårt enda hem

Det konstitutionella ögonblicket

Allt detta – principerna, institutionerna, ekonomin – måste förankras i lag. Vi kan inte förlita oss på handslag och god vilja när insatserna är existentiella.

Målet med detta arbete är undertecknandet av **The Treaty for Our Only Home** (Fördraget för vårt enda hem).

Detta är inte bara ännu ett klimatavtal med vaga mål om 2050. Det är en konstitutionell handling. Det är dokumentet som:

1. Erkänner **Ekocid** (miljöförstöring i stor skala) som ett internationellt brott, likställt med folkmord.
2. Etablerar **Planetära Gränser** som juridiskt bindande tak för mänsklig aktivitet.
3. Ger mandat åt de nya, transparanta institutionerna att förvalta allmänningarna.

Detta fördrag är startskottet för den nya eran. Det är ögonblicket då mänskligheten officiellt erkänner att vi inte

längre är passagerare på jorden, utan dess besättning.

Slutord

Vi har ritningarna. Vi har verktygen. Vi förstår ekonomin.

Det som återstår är inte teknisk innovation, utan politiskt mod och organisatorisk förmåga. Vi behöver inte vänta på att ledarna ska vakna. Vi måste bygga strukturerna som gör det sannsynligt för dem att följa efter.

Detta är arbetet. Och det börjar nu.

Epilog: Från Vision till Arkitektur

Orden du just läst skrevs som en karta över vad som är möjligt. Men en karta är inte ett territorium, och en vision är inte ett hem.

Jag tillbringat det senaste året med att översätta dessa “naturliga steg” till konkreta ritningar. Jag har rört mig från filosofin om *varför* vi måste förändras, till mekaniken för *hur* det faktiskt ska gå till.

Resultatet är **Global Governance Frameworks (GGF)** – ett ekosystem av integrerade ramverk för en regenerativ civilisation. Vi har gått från teori till “Governance Operating Systems”, från abstrakta ideal till tekniska protokoll för ekonomisk och social resiliens.

Men en arkitekt kan inte bygga katedralen ensam.

Jag letar nu efter de som kan bygga den organisoriska grunden för detta arbete här i Sverige. Jag söker dig som förstår att gamla strukturer inte kan lösa nya problem, men som har den erfarenhet och stadga som krävs för att bygga något som håller.

Om du ser det jag ser, och om du är redo att gå från att diskutera problemen till att konstruera lösningarna:

JORDENS FÖRVALTARE

Hör av dig.

Björn Kenneth Holmström

Stockholm

bjorn.kenneth.holmstrom@gmail.com

Bilaga A: GGF-Arkitekturen

En systemkarta över Global Governance Frameworks

Global Governance Frameworks (GGF) är inte en enskild policy, utan ett ekosystem av samverkande protokoll designade för att hantera planetär komplexitet.

Systemet är organiserat i **fem nivåer (Tiers)**, från den konstitutionella grunden (Hårdvaran) till de visionära meta-systemen. Nedan följer en teknisk översikt över arkitekturen.

* * *

Nivå 0: Konstitutionell Grund (Hårdvaran)

Det juridiska och institutionella fundament som krävs för att systemet ska ha mandat.

- **Fördraget för vårt enda hem (The Treaty for Our Only Home)** Det grundläggande juridiska instrumentet. Etablerar planetära gränser som lag, kriminaliseringar om ekocid och ger mandat åt de nya förvaltningsorganen.
- **Genesis-protokollet** Aktiveringsmekanismen för övergången. En process för att sammankalla globala

medborgarassembléer och etablera interimsstyre under transitionsfasen.

* * *

Nivå 1: Operativsystem (Mjukvaran)

De kärnprotokoll som styr flöden av makt, pengar, etik och data.

- **Integrerad Meta-Styrning (Meta-Governance)** Systemets ”nervsystem”. Koordinerar interoperabilitet mellan olika domäner och nivåer, och säkerställer att lokalt självstyre (Subsidiaritet) balanseras med globalt ansvar.
- **Det Ekonomiska Operativsystemet**
- **AUBI (Adaptiv Universell Basinkomst):** Grundtrygghetens arkitektur.
- **Sovereign Debt Transformation Protocol:** Mekanism för att omvandla nationella skulder till ekologiska åtaganden.
- **Valutorna Hearts & Leaves:** Kompletterande valutor för omsorg och ekologi.
- **Det Etiska Operativsystemet**
- **Ramverk för Ursprungsbefolkningsars Suveränitet:** Inbjuder till och integrerar Traditionell Ekologisk Kunskap (TEK) som styrande princip.
- **Moral Operating System (MOS):** Ett dynamiskt rättighetsramverk som hanterar gränsdragningar mellan mänskliga, ekologiska och digitala rättigheter.
- **Institutionell Regenerering** En “playbook” för att re-

formera existerande institutioner (som FN och Världsbanken) inifrån, snarare än att bara ersätta dem.

* * *

Nivå 2: Infrastruktur & Applikationer (Livsuppehållande)

De konkreta system som levererar resurser och välfärd.

- **Härd-protokollet (The Hearthstone Protocol)** Ramverket för egendom och förvaltarskap. Tillhandahåller juridiska strukturer (Community Land Trusts) för att överföra privat ägande till gemensamt förvaltarskap.
- **Conduit-protokollet (Delad Infrastruktur)** Ett enhetligt system för globala allmänningar inom energi, vatten och data. Säkerställer resiliens i kritisk infrastruktur.
- **Planetär Hälsa & Ekologisk Intelligens** Det vetenskapliga ”sinnet” som övervakar biosfärens vitala parametrar och sätter gränsvärden för ekonomisk aktivitet.
- **Teknologisk Förvaltning (TGIF)** Styrning av AI, bioteknik och syntetisk biologi. Inkluderar **Aurora Accord** för datasuveränitet och **Aethelred Accord** för biosäkerhet.

* * *

Nivå 3: Social Väv & Kultur (Samhällskroppen)

System för att bygga tillit, mening och rättvisa.

- **Social Väv (Social Fabric Framework)** Metoder för att reparera social trust och hantera kollektiva trauman. Inkluderar konfliktlösning och ”Community Weavers”.
- **Kulturarv & Digitala Allmänningar** Skydd och digitalisering av mänsklighetens samlade kunskap och kultur, tillgängliggjort som en öppen resurs för alla.
- **Rättvisa & Migration** Protokoll för humanitär migration och klimaträttvisa, som ser rörelsefrihet som en anpassningsmekanism snarare än ett hot.

* * *

Nivå 4: Visionär Meta-Nivå (Framtiden)

Långsiktig styrning och existentiell säkerhet.

- **Det Planetära Immunförsvaret** System för att upptäcka och neutralisera existentiella risker (X-risks) som pandemier, okontrollerad AI eller geoengineering.
- **Rymdförvaltning (Space Governance)** Etiska ramverk för mänsklighetens expansion utanför jorden, för att förhindra att vi exporterar våra dysfunktionella mönster till stjärnorna.
- **Wisdom & Integration Protocol** Metoder för att integrera visdomstraditioner och djupt tidsperspektiv i det

dagliga beslutsfattandet (t.ex. "Sjunde generationens princip").

* * *

*Denna arkitektur är öppen källkod och utvecklas kontinuerligt.
För tekniska specifikationer och fullständig dokumentation, besök:
globalgovernanceframeworks.org*

* * *

Bilaga C: Fördraget för vårt enda hem

En konstitutionell ram för planetär förvaltning

*Följande text är en sammanfattning av **The Treaty for Our Only Home (Version 1.0)** – det grundläggande juridiska instrumentet som etablerar Global Governance Frameworks (GGF). Det är designat för att ersätta den nuvarande ordningen av konkurrerande nationalstater med ett samordnat system för planetärt ansvar.*

* * *

1. Preambul: Det planetära nøddläget

Vi, jordens folk och förvaltare, erkänner att vi står inför en polykris som hotar vår civilisations och vår biosfärs fortlevnad. Klimatkollaps, ekosystemdöd, okontrollerad teknologisk acceleration och skenande ojämlikhet respekterar inga nation-sgränser.

Våra nuvarande institutioner, byggda för 1900-talets geopolitik, saknar mandat och kapacitet att hantera 2000-talets existentiella risker.

Detta fördrag upprättar därför en ny nivå av subsidiaritet:

Planetär Förvaltning. Det syftar inte till att ersätta nationellt självstyre, utan att skapa det nödvändiga skyddsnät inom vilket nationer, städer och individer tryggt kan existera.

2. Kärnprinciper

Fördraget vilar på fem konstitutionella principer:

1. **Subsidiaritet & Polycentrism:** Beslut ska fattas på lägsta möjliga effektiva nivå. Global styrning aktiveras *endast* för problem som är fysiskt omöjliga att lösa nationellt (t.ex. atmosfärens sammansättning).
2. **Demokratisk Legitimitet:** Maktutövning måste härledas från medborgarnas samtycke, inte bara från staters suveränitet. Vi inför direkta vägar för medborgerligt inflytande.
3. **Ekologisk Integritet:** Planetära gränser (t.ex. koldioxidhalt, biodiversitet) är inte riktlinjer; de är **juridiskt bindande tak** för mänsklig aktivitet.
4. **Intergenerationell Rättvisa:** Beslut får inte kompromissa framtidens generationers möjlighet att leva goda liv. Framtiden är en rättighetsbärande part.
5. **Universell Rättvisa:** Lagen gäller lika för alla aktörer – stater, transnationella företag och individer. Ingen står över biosfären.

3. Institutionell Arkitektur

Fördraget etablerar nya organ för att verkställa dessa principer:

A. Väktarrådet (The Council of Guardians)

Ett högsta organ bestående av 12-15 medlemmar valda för sin visdom och integritet snarare än politisk tillhörighet.

- **Mandat:** Att agera som ”Högsta Domstol” för långsiktighet. De har vettiorätt mot beslut som bevisligen kränker planetära gränser eller framtida generationers rättigheter.
- **Sammansättning:** Inkluderar representanter för Veten-skapen, Ursprungsbefolkningar, Etik och Framtida Gener-ationer.

B. Den Globala Medborgarförsamlingen (Global Citizens’ Assembly)

En permanent kammare bestående av 1 000 medborgare utvalda genom stratifierat slumpturval (sortering) från hela världen.

- **Mandat:** Att granska global lagstiftning och föreslå poli-cyer fria från partipolitisk kortsiktighet. Detta är världens ”folkets röst”.

C. Tribunalen för Digital & Ekologisk Rättvisa

En specialdomstol med universell jurisdiktion över brott mot fördraget.

- **Kärnuppgift:** Att lagföra **Ekocid** (storskalig miljöförstöring) och brott mot kognitiv suveränitet (t.ex. massmanipulation via AI).

4. Mekanismer för Genomförande

Fördraget är inte bara en deklaration; det är en operativ mekanism.

Lagstiftning om Ekocid

Ekocid erkänns som det femte “Brottet mot freden” under internationell lag. Företagsledare och statschefer kan hållas personligen straffrättsligt ansvariga för beslut som orsakar allvarlig, omfattande eller långvarig skada på ekosystem.

Det Globala Skattesystemet (The Global Commons Fund)

För att finansiera övergången och göra systemet oberoende av nationella bidrag, införs globala avgifter på ”Allmänningar och Externaliteter”:

- **Koldioxidskatt:** En global avgift på utsläpp vid källan.
- **Transaktionsskatt:** En mikroavgift (0,1%) på högfrekvenshandel och spekulativa kapitalflöden.
- **Rymdavgift:** Avgifter för kommersiellt utnyttjande av omloppsbanor och resurser utanför jorden.

Dessa medel går direkt till **Global Commons Fund** för att finansiera:

- **Sovereign Floor (AUBI):** Grundtrygghet för världens fattigaste.
- **Planetär Restaurering:** Storskaliga projekt för att åter-

ställa skogar och hav.

- **Klimatskadestånd:** Kompensation till regioner drabbade av klimatkrisen.

Kontoret för Motparten (Office of the Adversary)

En oberoende institution med uppdrag att stresstesta alla beslut. Deras jobb är att hitta fel, risker och oavsiktliga konsekvenser *innan* en policy implementeras. Detta institutionaliseras kritisk granskning och förhindrar gruptänkande.

5. Övergång och Ratificering

Ikraftträdandet sker genom **Genesis-protokollet**, en stegvis process:

1. **Fas 1 (Koalitionen):** En kärngrupp av nationer (“First Movers”) skriver under och börjar implementera mekanismerna internt.
2. **Fas 2 (Handel):** Koalitionen bildar ett handelsblock. Varor från icke-anslutna länder beläggs med “Planetära Tullar” motsvarande deras ekologiska fotavtryck. Detta skapar ett oemotståndligt ekonomiskt tryck att gå med.
3. **Fas 3 (Universalitet):** När en kritisk massa uppnåtts, övergår systemet till global standard.

* * *

För den fullständiga lagtexten, detaljerade stadgar och ratifieringsprocessen, se: globalgovernanceframeworks.org/framework

BILAGA C: FÖRDRAGET FÖR VÅRT ENDA HEM

ks/treaty-for-our-only-home

* * *

Bilaga B: Fallstudie – TAK-404

Ett skarpt förslag till systemisk bostadspolitik

Följande dokument är en återgivning av det medborgarinitiativ som skickades till Byggnadsnämnden i Upplands Väsby i december 2025. Det demonstrerar hur principerna i denna bok – från Jordens förvaltare till Global Governance Frameworks – kan översättas till konkret, kommunal förvaltning här och nu.

*Dokumentet använder **SCI-cykeln** (Synthesis, Challenge, Integration) för att navigera de juridiska och ekonomiska hinder som ofta stoppar progressiv stadsutveckling.*

* * *

FÖRSLAG TILL SYSTEMISK BOSTADSSTRATEGI

Projektnamn: TAK-404 (Väsby-Modellen) **Status:** Medborgarinitiativ / Underlag **Datum:** 2025-12-03

1. Sammanfattning

Upplands Väsby, liksom många kommuner i Stockholmsregionen, står inför en ”omöjlig triangel” inom bostadspolitiken:

1. **Behovet av nyproduktion** (för att möta bostadsbristen).
2. **Kravet på lönsamhet** (för att byggherrar ska vilja bygga).
3. **Behovet av överkomliga priser** (för att vanliga löntagare ska kunna bo kvar).

Denna promemoria presenterar en ny modell – ”**Bostadscirkeln**” – som löser denna knut genom att använda civilrättsliga markanvisningsavtal, innovativa incitament för exploater (“Densitet som Valuta”) och mekanismer för gemensamt ägande (Community Land Trusts).

Förslaget är framtaget genom en systemanalys (Synthesis, Challenge, Integration) för att säkerställa teknisk genomförbarhet mot Plan- och bygglagen (PBL) och marknadens realiteter.

2. Nulägesanalys

Vi ser tre konkurrerande intressen som låser marknaden:

- **Byggherren:** Behöver 15–20% projektmarginal. Med dagens markpriser och byggkostnader krävs höga hyror eller bostadsrättspriser för att kalkylen ska gå ihop.
- **Kommunen:** Vill ha social blandning och levande stadsdelar, men har begränsade verktyg i detaljplanen för att kravställa ”billiga” bostäder (PBL).
- **Nuvarande Invånare:** Är skeptiska till förtätning som up-

plevs hota områdets karaktär eller sänka fastighetsvärden (“NIMBY-problematik”).

Slutsats: Vi kan inte lösa detta med traditionella verktyg. Vi behöver en ny typ av kontrakt.

3. Identifierade Hinder & Riskanalys

En hållbar strategi måste adressera de strukturella hindren:

A. “Den Ekonomiska Muren” (Lönsamhet) Att bygga med hög hållbarhet och sociala krav är kostnadsdrivande. Om kommunen ställer för höga krav i markanvisningen utan motprestation kommer ingen seriös aktör att lämna anbud.

B. “Den Juridiska Muren” (PBL) Kommunen kan inte kravställa upplåtelseform (t.ex. ”billiga hyresrätter”) i detaljplanen. Det strider mot Plan- och bygglagen. Styrningen måste ske civilrättsligt.

C. ”Det Lokala Motståndet” (Opinionen) Oron för att ”sociala bostäder” ska leda till otrygghet är en reell politisk faktor. Strategin måste visa hur blandade upplåtelseformer ökar tryggheten.

4. Lösningen: Tre Integrerade Mekanismer

Förslaget hanterar ovanstående hinder genom tre specifika mekanismer:

Mekanism 1: Densitet som Valuta (Löser Lönsamheten)

Vi kan inte tvinga byggherrar att sänka sin vinstmarginal. Men vi kan öka värdet på projektet.

- **Förslag:** Kommunen erbjuder en “**Bonus-byggrätt**” (t.ex. +20% BTA eller en extra våning) i detaljplanen.
- **Villkoret:** Denna bonus utlöses *endast* om byggherren tecknar ett civilrättsligt avtal om att överläta marken för bonusytan till en **Community Land Trust (CLT)**.
- **Effekt:** Byggherren får sin kalkyl att gå ihop genom ökad volym på de marknadsmässiga bostäderna. Kommunen får in långsiktigt hållbara bostäder utan att subventionera med skattemedel.

Mekanism 2: Civilrättslig Styrning (Löser Juridiken)

Eftersom PBL är trubbigt, flyttar vi kraven till det privaträttsliga avtalet mellan kommunen och exploateren vid markförsäljningen.

- **Förslag:** Markanvisningsavtalet innehåller klausuler om “**Nyckelpersons-bostäder**”.
- **Modell:** En andel av bostäderna reserveras för samhällsbärande yrken (sjukskötterskor, lärare, poliser) som arbetar i Väsby men inte har råd att bo här.
- **Juridik:** Detta är fullt möjligt att avtala om civilrättsligt, vilket kringgår begränsningarna i detaljplaneinstrumentet.

Mekanism 3: Grannskaps-Kontrakt (Löser Opinionen) Vi omformulerar “Social Mix” från välgörenhet till trygghet och funktion.

- **Förslag:** De boende i “Bostadscirkeln” (CLT-husen) skriver

under ett boendekontrakt med sociala åtaganden.

- **Innehåll:** Hyran är reducerad i utbyte mot utökad självförvaltning i området (läxhjälp, nattvandring, parkskötsel).
- **Effekt:** De nya grannarna blir en resurs som *ökar* tryggheten och trivseln i området. Det är inte ”bidragsboende”; det är ”funktionsboende”.

5. Rekommenderad Färdplan (Pilot)

Vi föreslår ett skarpt pilotprojekt för att testa modellen i liten skala.

- **Fas 1 (Q1 2027): Markanvisningstävling** Välj ut en mindre, kommunägd tomt (t.ex. en restyta). Utlys tävling: ”Vem kan leverera bäst sociala åtaganden i utbyte mot flexiblare byggrätt?”
- **Fas 2 (Q3 2027): Etablering av Väsby CLT** Kommunen faciliterar bildandet av en icke-vinstdrivande markstiftelse som kan ta emot marken.
- **Fas 3 (2028–2029): Byggstart & Utvärdering** Projektet genomförs. Utfallet mäts i ”kvarhållande av nyckelkompetens” (hur många lärare kunde bo kvar?).

6. Slutsats

Detta förslag är inte en ideologisk önskelista, utan en teknisk lösning på ett systemfel.

Genom att använda markanvisningsavtalet som ett strategiskt verktyg kan Upplands Väsby gå före och visa att det är möjligt att bygga både lönsamt och socialt hållbart. Modellen bygger

inte på skattesubventioner, utan på en smartare fördelning av värdeökningen i marken.

Detta dokument överlämnas som ett **öppet underlag** till kommunen. Modellerna och logiken är fria att använda, anpassa och implementera för att lösa bostadsknuten.

Utmaningen – och möjligheten – ligger nu hos er.

* * *

Björn Kenneth Holmström

Systemtänkare & Väsbypbo

bjornkennethholmstrom.org

Bilaga D: Ordförklaringar & Begrepp

En ordbok för planetär förvaltning

De begrepp som används inom Global Governance Frameworks (GGF) är designade för att beskriva system och värden som saknar motsvarighet i den gamla ekonomin. Här är definitionerna.

* * *

A

AUBI (Adaptive Universal Basic Income) *Adaptiv Universell Basinkomst.* Ett ekonomiskt grundskydd som skiljer sig från traditionell basinkomst genom att bestå av två delar: en i nationell valuta (för överlevnad) och en i kompletterande valutor (Hearts/Leaves) som endast kan användas inom den regenerativa ekonomin. Syftet är att frikoppla överlevnad från lönearbete.

Aurora Accord Ett globalt protokoll för datasuveränitet och digital säkerhet. Det fastställer att personlig data och biometrisk information är en mänsklig rättighet som inte kan ägas av företag.

B

BAZ (Bioregional Autonomous Zone) *Bioregional Autonomous Zone.* Den grundläggande geografiska enheten i GGF. En BAZ är ett område definierat av ekologiska gränser (t.ex. ett avrinningsområde) snarare än politiska, med hög grad av självstyre gällande mat, energi och lokal förvaltning.

C

Cognitive Sovereignty *Kognitiv Suveränitet.* Rätten till sin egen uppmärksamhet och sina egna mentala processer. Ett juridiskt skydd mot manipulativ teknologi, övervakningskapitalism och algoritmer designade för att kapa mänskligt beslutsfattande.

Conduit Protocol Infrastrukturprotokollet som samordnar globala allmänningar för energi, vatten och internet. Det säkerställer att kritisk infrastruktur drivs som en gemensam resurs (“Commons”) snarare än för vinstdrivande.

E

Ekocid (Ecocide) Massiv förstörelse av ekosystem. Inom GGF definieras detta som ett internationellt brott i paritet med folkmord, vilket gör företagsledare och statschefer personligen ansvariga för miljöförstöring.

F

Fördraget för vårt enda hem (The Treaty for Our Only Home) Det konstitutionella dokument som etablerar den nya planetära förvaltningsordningen. Det sätter planetära gränser som juridisk lag och ger mandat åt de nya globala institutionerna.

G

Genesis-protokollet Övergångsplanen för att aktivera GGF. En process för att sammankalla en global medborgarförsamling och etablera interimsstyre utan att kräva konsensus från alla existerande nationalstater.

Global Commons Fund *Den Globala Allmänningsfonden*. En fond finansierad av avgifter på globala allmänningar (t.ex. koldioxidskatt, transaktionsskatt på högfrekvenshandel). Den finansierar AUBI och storskalig naturrestaurering.

H

Hearthstone Protocol *Härd-protokollet*. Ramverket för ägande och förvaltarskap. Det tillhandahåller juridiska mekanismer (som *Stewardship Trusts*) för att överföra mark och tillgångar från privat extraktion till gemensamt vårdande.

Hearts & Leaves GGF:s kompletterande valutor: * **Hearts:** En valuta som belönar omsorgsarbete (vård, utbildning, gemenskap). * **Leaves:** En valuta som belönar ekologiskt arbete (trädplantering, sanering, regenerativt jordbruk). Dessa valutor

kan inte hamstras eller spekuleras med.

K

Kognitiv Byggställning (Cognitive Scaffolding) Metoden att använda AI och systemiska ramverk för att stödja det mänskliga sinnet i att hantera komplexitet som överstiger vår biologiska kapacitet.

L

Love Ledger Det transparenta, blockkedje-baserade bokföringssystemet som verifierar och registrerar regenerativa handlingar (insatser som genererar Hearts och Leaves). Det gör ”osynligt” arbete (som att ta hand om en anhörig eller renna en flod) ekonomiskt synligt.

M

Meta-Governance ”Styrning av styrningen.” Det system som koordinerar hur alla andra ramverk interagerar. Det säkerställer att beslut fattas på rätt nivå och att konflikter mellan olika domäner (t.ex. ekonomi vs. ekologi) lösas systematiskt.

MOS (Moral Operating System) Det etiska källkodssystemet för GGF. Ett dynamiskt rättighetsramverk som balanserar mänskliga rättigheter, naturens rättigheter och framtida generationers rättigheter.

P

Planetära Gränser De nio biofysiska gränser (identifierade av Stockholm Resilience Centre) inom vilka mänskligheten måste hålla sig för att undvika katastrofala tippunkter. I GGF är dessa inte råd, utan lag.

S

Social Resilience Council (SRC) Det organ som övervakar den sociala väven och AUBI-systemet för att säkerställa att ekonomiska klyftor inte hotar samhällsstabiliteten.

Sovereign Debt Transformation Protocol Mekanismen som låter nationer betala av sina statsskulder genom verifierad ekologisk restaurering och social uppbyggnad, istället för med kontanter. Det omvandlar skuld till planetär tillgång.

Subsidiaritet Principen att beslut ska fattas på den lägsta möjliga effektiva nivån. Globalt styre används endast när problemets natur kräver det (t.ex. atmosfären), medan allt annat delegeras till lokala BAZ.

Synoptic Protocol Ramverket för sanningssökande och media. Det syftar till att skydda ”Rätten till Verklighet” genom att säkerställa epistemisk integritet och motverka desinformation.